

Krajowa Administracja
Skarbowa

Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze
Referat Kontroli Wewnętrznej

Zielona Góra, dnia 16 listopada 2018 r.

0801-IWW0921.4.2018.

UNP: 0801-18-073186

STANOWISKO WOBEC ZASTRZEŻEŃ DO PROJEKTU WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO

Na podstawie art. 42 ust. 2 i pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092) zastrzeżenia z dnia 26 października 2018 r. do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 października 2018 r. nr 0801-IWW.0921.4.2018.5 sporządzonego w związku z kontrolą prowadzoną w zakresie *działań Urzędu podjętych w okresie od 1 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w związku z ujawnieniem naruszenia przepisów podatkowych i prawidłowości załatwiania spraw karnych skarbowych*

uwzględniam

w zakresie nieprawidłowości wskazanej na str. 3 projektu wystąpienia – *„Odstąpienie nr 0871-OB.60.1.78.2016.KE niezasadne, opóźnienie w złożeniu trzech deklaracji (odstąpienie dot. złożenia trzech deklaracji) przekraczało 14 dni, wobec czego należało sporządzić zawiadomienia do KS”*

w zakresie nieprawidłowości wskazanych na str. 9 projektu wystąpienia:

- *„LUS/VI/600-560/T-5/2016/KRA – brak udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia (dot. faktu dokonania wpłaty)”*
- *„LUS/VI/600-567/T-5/2016/KRA – brak udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia (dot. faktu dokonania wpłaty)”*

oddalam

w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Pismem nr 0871-SKK.0920.1.2018.2 z dnia 26 października 2018 r. Naczelnik Lubuskiego Urzędu Skarbowego w Zielonej Górze wniósł zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego.

Kontrolowany Urząd nie zgadza się z nieprawidłowością wskazaną na str. 3 projektu wystąpienia – *„Odstąpienie nr 0871-OB.60.1.78.2016.KE niezasadne, opóźnienie w złożeniu trzech deklaracji (odstąpienie dot. złożenia trzech deklaracji) przekraczało 14 dni, wobec czego należało sporządzić zawiadomienia do KS”*. W uzasadnieniu zastrzeżenia wskazano, że odstąpienie dotyczy złożenia przez podatnika trzech deklaracji PCC-3 z późnieniem sięgających maksymalnie 2 dni po upływie terminu ustawowego. Zatem w ocenie Urzędu dokonanie odstąpienia ze względu na znikomą społeczną szkodliwość czynu polegającą na złożeniu deklaracji w terminie nieprzekraczającym 14 dni spóźnienia było zasadne.

Odnosząc się do zastrzeżenia należy stwierdzić, że ponowna analiza dokumentów dot. odstąpienia nr 0871-OB.60.1.78.2016.KE pozwala na stwierdzenie, że decyzja o odstąpieniu od postępowania karnego skarbowego była słuszna.

W związku z tym zastrzeżenie w omawianym zakresie należy w całości uwzględnić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie pkt 1.2, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2 projektu wystąpienia pokontrolnego, w zakresie odstąpienia od przekazania zawiadomień i przyjęcia zawiadomień oraz do dalszego rozpoznania pomimo braku na zawiadomieniu danych sprawcy popełnionego czynu. Kontrolowany Urząd wskazuje, że ze względu na rodzaj wyselekcjonowanych podmiotów, które obsługuje, jest w omawianym zakresie organem postępowania przygotowawczego, który nie może jednoznacznie - na poziomie komórek organizacyjnych - wskazać danych personalnych sprawców. W ogólnie dostępnej bazie danych Sądu KRS znajdują się tylko imiona i nazwiska członków zarządu spółki, którzy nie zawsze odpowiadają za dany czyn, a podpisy na wszelkiego rodzaju dokumentach, mogą być podpisami głównych księgowych lub doradców podatkowych niezwiązanych bezpośrednio z czynem zabronionym. Ponadto w zarządach spółek często zasiadają osoby zagraniczne, które bieżące zarządzanie podmiotami zlecają innym osobom (dyrektorom, prokurentom i innym pełnomocnikom). Struktura organizacyjna podmiotów (w szczególności ustalenie bezpośredniego sprawcy) niejednokrotnie wymaga przesłuchania wielu osób w charakterze świadka, na poziomie postępowania przygotowawczego.

Zdaniem Organu, ustalania sprawców czynu, w jednostce, na etapie komórek zawiadamiających nie pozwala pracownikom komórki karnej skarbowej na bezpośrednie wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów sprawcy czynu. Wyszukiwanie sprawców czynów spowodowałoby natomiast nadmiar pracy dla pracowników komórek zawiadamiających, dla których składanie zawiadomień w sprawach karnych skarbowych jest tylko dodatkowym obowiązkiem do podstawowych zadań na stanowisku pracy. Otrzymywanie zawiadomień z podaniem jedynie nazwy podmiotu (spółki) jest wystarczające dla komórki KS do prowadzenia dalszych czynności służbowych

Odnosząc się do zastrzeżeń, należy wskazać, że komórki urzędu, zgodnie z pkt 5 ppkt 3 Instrukcji F-081/I/001/KS, zobowiązane są wskazać z imienia i nazwiska sprawcę czynu – osobę odpowiedzialną za naruszenie przepisów podatkowych. Niewskazanie tych danych lub istotne braki w tym zakresie są z kolei – zgodnie z instrukcją – podstawą do zwrotu zawiadomienia do uzupełnienia.

Ujawnianie sprawców czynów na etapie sporządzania zawiadomienia nie stanowi czynności ani operacyjnych ani procesowych i nie narusza zasad i reguł w tym zakresie. W przeważającej większości przypadków ustalenia takie możliwe są na podstawie analizy będącej w posiadaniu urzędu dokumentacji. Ustalenia takie mogą być także poczynione w ramach prowadzonych postępowań czy czynności organu podatkowego.

Zaistnieć mogą przypadki, w których ustalenie takich osób na etapie sporządzania zawiadomienia będzie utrudnione bądź niemożliwe. Okoliczności uniemożliwiające wskazanie osób wytypowanych jako potencjalnych sprawców powinny jednak wynikać wprost z przekazywanego materiału dowodowego do komórki zajmującej się sprawami karnymi skarbowymi. Sprawy takie mogą zatem w Lubuskim Urzędzie Skarbowym występować incydentalnie, a nie – jak to ustalono podczas kontroli – stanowić standardowy tryb.

Wbrew twierdzeniom Urzędu, wskazanie sprawców czynów na etapie składania zawiadomień pozwala, już po wstępnej ich analizie na podejmowanie decyzji procesowych (zarówno o wszczęciu postępowania przygotowawczego jak i o odstąpieniu od jego prowadzenia, w tym w szczególności o podstawie prawnej takiej decyzji). Przypomnienia wymaga, że odpowiedzialność

karna skarbową odnosi się do osób fizycznych (nie jednostek organizacyjnych – różnych ich form), a badanie choćby znikomej społecznej szkodliwości czynu, skuteczności czynnego żalu, itp. być powinno – poza rozmiarami szkody, wagi obowiązków, wysokości uszczuplenia, itp. także przez pryzmat sposobu i okoliczności popełnionego czynu, zamiaru i motywacji sprawcy, pobudek jakimi kierował się naruszając przepisy. Zatem ustalanie danych sprawców czynu leży tak po stronie organu podatkowego (w zakresie w jakim podejmuje się rozstrzygnięć na gruncie KKS) jak i organu dochodzenia, a żadna z decyzji procesowych nie powinna być podjęta jedynie w kontekście podmiotu, w ramach którego doszło do naruszenia reguł i obowiązków podatkowych. Za zupełnie niezrozumiałe i nieprawidłowe uznać należy – ujawnione w komórce ds. karnych skarbowych rejestrowanie zawiadomień i przypisywanie sprawstwa czynu podmiotom, które nie są osobą fizyczną.

Uwagi te dotyczą tak etapu odstępowania od złożenia zawiadomienia do komórki karnej skarbowej, prowadzenia wszelkiego rodzaju ewidencji spraw (z zakresu spraw karnych skarbowych) i odstępowania od postępowania karnego skarbowego już na etapie komórki merytorycznej właściwej.

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie nieprawidłowości ujętych na str. 9 projektu wystąpienia:

- „LUS/VI/600-460/T-5/2016/KRA - brak ustalenia osoby odpowiedzialnej nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, czy czyn cechuje znikoma społeczna szkodliwość czynu; czyn sam w sobie jest przestępstwem skarbowym i nie zakwalifikowano go do odstąpienia na poziomie komórki merytorycznej (RP)”
- „LUS/VI/600-461/T-5/2016/KRA - brak ustalenia osoby odpowiedzialnej nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, czy czyn cechuje znikoma społeczna szkodliwość czynu; czyn sam w sobie jest przestępstwem skarbowym i nie zakwalifikowano go do odstąpienia na poziomie komórki merytorycznej (RP)”.

Kontrolowany Urząd stoi na stanowisku, że w przedmiotowej sprawie postąpił zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów pozwalającymi na odstępowanie od wszczęcia postępowania przygotowawczego bez wydawania postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia lub śledztwa w przypadku otrzymania materiałów wewnętrznych zawiadamiających o popełnieniu czynów zabronionych. W ocenie kontrolowanego ustalenie osoby odpowiedzialnej w niniejszej sprawie możliwe by było dopiero na etapie dochodzenia. Z analizy zawiadomienia i załączonej karty kontowej wynikało natomiast, że spółka w 2015 roku uregulowała 11 zaliczek terminowo, natomiast za czerwiec 2015 roku terminowo uregulowała kwotę 11.353 zł, a pozostałą kwotę 13.780 zł zapłaciła z 24-dniowym opóźnieniem. Przy podjęciu decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowania uwzględniono również okoliczność, że spółka wpłaca regularnie zaliczki znacznie przekraczające miesięcznie kwotę 10.000 zł oraz fakt, iż należności zostały zapłacone przed złożeniem deklaracji podatkowej, a uchybienie dotyczyło tylko części należności za jeden miesiąc.

Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że nie ulega wątpliwości, iż w zakresie tzw. zawiadomień wewnętrznych organów niezasadne jest wydawanie postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia – i kwestii tej nie dotyczą stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości. Natomiast wbrew zaleceniom wynikających z Wytycznych i sformułowanych na ich podstawie postanowień instrukcji dokonano odstąpienia od wszczęcia postępowania karnego skarbowego, podczas gdy ani kwota podatku nieuregulowanego w terminie (sprawy dotyczyły przestępstw skarbowych), ani okres czasu jaki upłynął od terminu na zapłatę podatku do jego ostatecznego uregulowania nie uprawniały same z siebie do podjęcia takiej decyzji – gdyby były to elementy

wystarczające to odstąpienia w tych przypadkach możliwe były by już na etapie komórki ujawniającej czynny.

Właśnie m.in. braki dotyczące zawiadomień (nie ustalono sprawcy czynu) i ich nieuzupełnienie w komórce ds. karnych skarbowych skutkują uznaniem sposobu załatwienia sprawy jako nieprawidłowego. Niezbędne było wykazanie dlaczego do przestępstw skarbowych doszło i kto dopuścił się tych nieprawidłowości, a następnie podjęcie decyzji procesowych kończących sprawę – niewykluczone, że zbieżnych w swej istocie z dokonanymi odstąpieniami. Jednak wszelkie okoliczności przemawiające za podjętymi rozstrzygnięciami powinny wynikać wprost z materiałów dotyczących danej sprawy.

Uznanie za prawidłowe trybu postępowania organu dochodzenia w tym zakresie skutkowało by uznaniem kolejnych regulacji dotyczących odstąpień, które co do katalogu (rodzaju) spraw są zamknięte i wynikają z zapisów instrukcji. Omawiana sprawa nie mieści się w kategorii tych, w których odstąpienie może nastąpić bez innych, szczegółowych ustaleń.

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie nieprawidłowości ujętej na str. 9 projektu wystąpienia – „LUS/VI/600-554/T-5/2016/KRA – zawiadomienie złożono niezasadnie, w sprawie wystąpił skuteczny czynny żal (pismo RP z 16 listopada 2016 r.) w związku z tym, odstąpienie niezasadne na podst. art. 17 § 1 pkt 1 kpk, zamiast na podst. art. 17 § 1 pkt 7 kpk”.

Kontrolowany organ zgadza się ze stanowiskiem, iż wskazano błędną podstawę odstąpienia, natomiast uważa, że powinno być to potraktowane jako uchybienie. W sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna do odstąpienia od wszczęcia postępowania, a wskazanie błędnej podstawy prawnej spowodowane było pomyłką pracownika sporządzającego notatkę, gdyż stan faktyczny został ustalony prawidłowo.

Odnosząc się do powyższego zauważyć należy, że podjęcie decyzji o odstąpieniu uznano za nieprawidłowe z uwagi na dwa aspekty: skoro w sprawie złożono skuteczny czynny żal – został on uwzględniony na etapie komórki ds. rachunkowości podatkowej, to zawiadomienie dotyczące tego czynu nie powinno być skierowane do komórki ds. karnych skarbowych. Skoro jednak do przekazania zawiadomienia doszło, a z okoliczności sprawy wynikało skuteczne zastosowanie trybu przewidzianego w art. 16 Kks, podstawą prawną odstąpienia mógł być jedynie przepis art. 17 § 1 pkt 7 Kpk.

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie nieprawidłowości ujętej na str. 9 projektu wystąpienia – „LUS/VI/600-560/T-5/2016/KRA – brak udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia (dot. faktu dokonania wpłaty)”.

Kontrolowany organ nie zgadza się ze stanowiskiem Kontrolujących, że w sprawie brak jest udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia od wszczęcia dochodzenia. Fakt zapłaty podatku wynikał, z załączonych do zawiadomienia dokumentów, w szczególności karty kontowej i zeznania podatkowego.

Odnosząc się do zastrzeżenia należy stwierdzić, że analiza przekazanych przez Urząd pozwala na stwierdzenie, że na dzień podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowania karnego skarbowego zobowiązanie z odsetkami zostało uregulowane.

W związku z tym zastrzeżenie w omawianym zakresie należy w całości uwzględnić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie nieprawidłowości ujętej na str. 9 projektu wystąpienia – „LUS/VI/600-567/T-5/2016/KRA – brak udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia (dot. faktu dokonania wpłaty)”.

Kontrolowany organ nie zgadza się ze stanowiskiem Kontrolujących, że w sprawie brak jest udokumentowanych, jednoznacznych podstaw do odstąpienia od wszczęcia dochodzenia. Fakt zapłaty podatku wynikał, z załączonych do zawiadomienia dokumentów, w szczególności karty kontowej i zeznania podatkowego.

Odnosząc się do zastrzeżenia należy stwierdzić, że analiza przekazanych przez Urząd pozwala na stwierdzenie, że na dzień podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowania karnego skarbowego zobowiązanie z odsetkami zostało uregulowane.

W związku z tym zastrzeżenie w omawianym zakresie należy w całości uwzględnić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie nieprawidłowości ujętej na str. 10 projektu wystąpienia – „*W sprawie RKS 21/2016 wymiar kary dokonanej przez sąd zgodnej z wnioskiem Urzędu – znacząco odbiega od rekomendacji*”.

Kontrolowany organ nie zgadza się z kwalifikacją ustalenia jako nieprawidłowości. Wskazuje, że w przedmiotowej sprawie podatek został zapłacony z niewielkimi opóźnieniami przed wszczęciem dochodzenia, co upoważnia Sąd do skorzystania z instytucji odstąpienia od wymierzenia kary. W sprawie tej pracownik rozpatrujących sprawę, po przeanalizowaniu wszystkich okoliczności, zdecydował się na zaproponowanie mandatu w kwocie 3.000 zł, co stanowiło kwotę bliską maksymalnej karze wymierzanej w drodze mandatu karnego w 2016 roku. Sprawca czynu nie przyjął mandatu i zdecydował się na drogę sądową. W trakcie przewodu sądowego udało się oskarżeniu uniknąć odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 57 § 2 kks i przekonać Sąd do wymierzenia kary grzywny w wysokości zaproponowanego mandatu, tj. 3.000 zł. Potraktowanie więc wymiaru kary jako nieprawidłowości, a nie uchybienia, w ocenie Naczelnika jest niesłuszne.

Odnosząc się do powyższych zastrzeżeń należy zwrócić uwagę, że z przedłożonych do kontroli materiałów sprawy RKS 21/2016 nie wynikał fakt odmowy przyjęcia (zatem również zaproponowania mandatu). Nadmienić także należy, że w sprawach takiego kalibru postępowanie mandatowe nie powinno być stosowane – wysokość narażonego na uszczuplenie podatku (1.613.275,00 zł.) wskazuje na konieczność skierowania w takich sprawach aktu oskarżenia, a wnioskowana kwota grzywny powinna być proporcjonalna do wysokości uszczuplenia. Trudno także przyjąć za trafną argumentację Naczelnika LUS, że kwota 3000,00 niejako „zapobiegła” zastosowaniu przez sąd odstąpienia od wymierzenia kary grzywny, skoro jej wysokość była już ustalona (k. 38 akt sprawy) w momencie skierowania aktu oskarżenia do sądu.

Również analiza wyroku nie świadczy o rzetelnej ocenie sytuacji – w tym w szczególności ocenie stopnia zawinienia oskarżonego, skoro poza wskazaniem wysokości uszczuplenia, enigmatycznego określenia cyt.: „uprzednią karalność oskarżonego” i cyt. „oskarżony nie brał udziału w postępowaniu” nie podano żadnych innych okoliczności, które wpłynęły tak istotnie na obniżenie kary.

Przypomnieć w tym miejscu także należy, że rozstrzygnięcia sądowe podlegają (z pewnymi – niemającymi w tym konkretnym przypadku zastosowania - wyjątkami) zaskarżeniu, i z prawa tego należy korzystać. Obawa organu (wyrażona w zastrzeżeniach określeniem cyt.: „...udało się oskarżeniu uniknąć odstąpienia..” postępowania przygotowawczego przed jakimkolwiek niekorzystnym rozstrzygnięciem sprawy nie może skutkować stosowaniem nieadekwatnych kar i środków karnych.

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie uchybień wskazanych na str. 10 i 11 projektu wystąpienia dotyczących:

- „Mandat nr 61 – nieprawidłowa kwalifikacja prawna czynu na mandacie (61 §1 kks) i na wezwaniu (61 §2 kks), mandat dot. wykroczenia skarbowego z art. 61§3 kks; treści notatki służbowej nie uzupełniono o datę wpłaty kary grzywny;
- Mandat nr 65 - nałożona kara grzywny jest istotnie niższa od rekomendowanej (dochód miesięczny sprawcy za 2016 r. 10.000 zł); treści notatki służbowej nie uzupełniono o datę wpłaty kary grzywny;
- Mandat nr 69 - niewystarczające określenie wykroczenia skarbowego; treści notatki służbowej nie uzupełniono o datę wpłaty kary grzywny;
- Mandat nr 73 - treści notatki służbowej nie uzupełniono o datę wpłaty kary grzywny;
- Mandat nr 76 - niepełny opis czynu; postępowanie mandatowe przeprowadzono wbrew rekomendacjom (kwota niewpłaconego w terminie podatku wyniosła 95.159 zł i przekracza 30-krotność minimalnego wynagrodzenia); grzywna 1.000 zł znacząco odbiega od rekomendowanej kwoty grzywny; treści notatki służbowej nie uzupełniono o datę wpłaty kary grzywny”.

Kontrolowany organ odnosząc się do wskazanych uchybień zauważa, że w regulacjach wewnętrznych nie został ujęty obowiązek odnotowywania przez komórkę KS na jakimkolwiek dokumencie dat wpłaty grzywien zapłaconych w związku z nałożeniem mandatu, a w związku z tym niesłusznie brak takiego zapisu na stworzonej dla własnych potrzeb notatce został uznany za uchybienie. Ponadto w zakresie wskazanych uchybień dotyczących wymierzania kar wbrew rekomendacji. Naczelnik nie zgadza się ze stanowiskiem Kontrolujących, że we wszystkich wskazanych sprawach postąpiono niezgodnie z zapisami instrukcji określonymi w pkt. 6 Zasady wymiaru kary. Każda sprawa rozpatrywana jest przez pracowników wnikliwie, a wybierana reakcja karna uwzględnia cele postępowania. Specyfiką wyspecjalizowanego urzędu jest to, że wszystkie popełnione czyny dotyczą obowiązków podatkowych spółek, często osiągających bardzo duże obroty, a nie osób fizycznych. Sprawcy czynów polegających na nieterminowym płaceniu podatków, zwłaszcza w przypadku, gdy są to szeregowi pracownicy tych firm, nie uzyskują osobistych korzyści z popełnienia czynu (jak często ma to miejsce w przypadku indywidualnych działalności gospodarczych). Ciężko też sztywno uzależniać wysokość wymierzonej kary grzywny dla pracownika zarabiającego kilka tysięcy złotych od wysokości niezapłaconego w terminie podatku spółki osiągającej obroty liczone setkach tysięcy lub milionach złotych miesięcznie. Dlatego też pracownicy LUS wnikliwie analizują każdą sprawę, wybierając odpowiedni tryb postępowania, wymierzając mandat lub wnioskuje o karę w sądzie, przy uwzględnieniu wytycznych wymiaru kary zawartych w kks oraz regulacjach wewnętrznych.

Odnosząc się do wniesionych zastrzeżeń dot. nieuzupełnienia notatek służbowych o daty wpłaty kar należy zwrócić uwagę, że niezależnie od rangi dokumentu o ile stanowi on jeden z elementów akt - materiałów spraw – jak w przypadku badanych spraw załatwionych w trybie mandatowym, należy zawierać w nim wszystkie dane, które wskazuje formularz. Kontrolowane formularze nie zostały wypełnione w całości. Podczas kontroli nie wyjaśniono jakie „własne potrzeby organu” przemawiają za istnieniem tego druku, nie wyjaśniono też z jakich powodów w notatce tej zawarte są informacje powielające się z treścią zawiadomienia i z kopią mandatu (które ujęte są w zbiór materiałów sprawy), a informacja dość istotna (choć możliwa do ustalenia w inny sposób) nie jest uzupełniania. Jeżeli dokument lub część informacji w nim zawarta nie jest przydatna, Urząd powinien odstąpić od jego sporządzania lub zmodyfikować treść wzoru.

Odnosząc się do zastrzeżeń dot. postępowań mandatowych, w których wymierzona mandatem kara grzywny odbiega od rekomendowanej bądź samo postępowanie przeprowadzono wbrew tym rekomendacjom należy zauważyć, że zastrzeżenia nie dotyczą konkretnego, zakwestionowanego podczas kontroli przypadku. Naczelnik Lubuskiego Urzędu Skarbowego formułuje ogólne uwagi dotyczące prawnokarnych ocen sprawców wykroczeń skarbowych.

Należy zwrócić uwagę, że na wymiar kary wpływ ma całokształt okoliczności, w tym także rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego (art. 13 Kks). Zatem nie obroty spółek, a co najwyżej wysokość należności i skutki ich niepłacenia, płacenia po terminie czy będące efektem np. oszustw podatkowych powinny mieć wpływ (istotny) na rodzaj i charakter stosowanej kary i środka karnego. Zupełnie nietrafny w kontekście wysokości wymierzanych kar w postępowaniach mandatowych jest też argument o niezyskiwaniu osobistych korzyści przez ich sprawców, z tytułu popełniania czynów. Ponad wszelką wątpliwość uzyskiwanie ewentualnych korzyści (kodeks karny skarbowy przewiduje korzyści majątkowe) wykazać można tak wobec osób prowadzących działalność na własny rachunek, jak i wobec osób, które z uwagi na łączący je stosunek pracy, umowę, decyzję, itp. zajmują się sprawami podmiotów gospodarczych i z tytułu pełnionej funkcji dopuściły się czynu zabronionego, choć z pewnością proporcje nie będą tu równe. Kwestie te nie są jedynymi okolicznościami mającymi (mogącymi mieć) wpływ na wymiaru kary, nadto wykazanie w niektórych postępowaniach faktu uzyskania korzyści majątkowych wiązać się może m.in. z ich przypadkiem, zastosowaniem nadzwyczajnego obostrzenia karny (uczynienie sobie z przestępstwa skarbowego stałego źródła dochodu), itp. Kwestii tych z pewnością jednak nie dotyczą prowadzone postępowania uproszczone – w trybie mandatowym.

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.

Kontrolowany Urząd wnosi zastrzeżenia w zakresie uchybień wskazanych na str. 14 projektu wystąpienia dotyczących:

- „W analizie do sprawy RKS 28/16 stwierdzono brak podstaw do zaskarżenia przy orzeczonej znacząco niższej od rekomendowanej karze grzywny;
- W analizie do sprawy RKS 20/16 stwierdzono brak podstaw do zaskarżenia przy orzeczonej istotnie niższej od rekomendowanej karze grzywny;
- W analizie do sprawy RKS 33/16 stwierdzono brak podstaw do zaskarżenia przy orzeczonej niższej od rekomendowanej karze grzywny;
- W analizie do sprawy RKS 38/16 stwierdzono brak podstaw do zaskarżenia przy orzeczonej znacząco niższej od rekomendowanej kary grzywny”.

Kontrolowany organ nie zgadza się ze stanowiskiem Kontrolujących, iż w sprawie RKS 28/16, RKS 20/16, RKS 33/16, RKS 38/16 nieprawidłowo stwierdzono brak podstaw do zaskarżenia orzeczenia z uwagi na niski wymiar kary.

W sprawie RKS 28/16 Sąd wziął pod uwagę w szczególności sytuację majątkową i osobistą sprawcy. Oskarżony nie uzyskiwał dochodów, nie posiadał majątku, większej wartości, był bezrobotny, w związku z czym Sąd wymierzył mu łączną karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych po 100 złotych (przy sumie poszczególnych kar 150 stawek dziennych). Ponadto Sąd w obliczu sytuacji majątkowej oskarżonego zdecydował się na zwolnienie go z ponoszenia kosztów sądowych. Zaskarżenie tego wyroku, w obliczu udokumentowania przez oskarżonego swojej sytuacji majątkowej i osobistej, nie dawało perspektyw do podniesienia wymiaru kary, a jedynie podnosiłoby koszty postępowania po stronie Skarbu Państwa.

W sprawie RKS 20/16 oskarżony był likwidatorem spółki, co wskazuje na sytuację finansową podmiotu, którego podatki należało wpłacić w terminie. Wymierzone kary za przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w wysokości 30 stawek dziennych po 70 złotych (2100 złotych) przy uszczupleniu 9169,00 złotych (stanowi 22,9 % uszczuplenia), oraz 1500 złotych za wykroczenie skarbowe nie można uznać za rażąco niskie (zwłaszcza, że z uwagi na skazanie za przestępstwo skarbowe oskarżony został wpisany do rejestru skazanych), a tym samym zdaniem Naczelnika brak jest podstaw do uznania decyzji o niezaskarżeniu orzeczenia za nieprawidłowość.

W sprawie RKS 33/16 oskarżony jak wynika z akt sprawy nie uzyskiwał w momencie skazania dochodów, był na utrzymaniu partnerki, chorował co zostało udokumentowane na etapie postępowania sądowego, firma, której sprawa dotyczyła była w upadłości, pracownicy firmy zostali zwolnieni. Sąd zwolnił oskarżonego w połowie z ponoszenia kosztów postępowania sądowego. Te okoliczności przemawiały za obniżeniem oskarżonemu kary wymierzonej w wyroku nakazowym. Zaskarżenie tego wyroku, w obliczu udokumentowania przez oskarżonego swojej sytuacji majątkowej i osobistej, nie dawało perspektyw do podniesienia wymiaru kary przez sąd II instancji.

W sprawie RKS 38/16 z analizy akt wynika, że oskarżony ma 6 dzieci, na których utrzymaniełoży w całości lub w części. W trakcie postępowania wyrażał skruchę, należność podatkową spłacał w ratach, majątku większej wartości nie posiada. Zauważyć należy również, że akt oskarżenia dotyczył zobowiązań spółki, a nie samego podejrzanego, co przekłada się na ewentualne korzyści uzyskane przez niego z popełnienia czynu zabronionego. Ponadto Sąd w obliczu sytuacji majątkowej oskarżonego zdecydował się na zwolnienie go z ponoszenia kosztów sądowych. Zaskarżenie tego wyroku, w obliczu zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności sytuacji majątkowej i osobistej oskarżonego oraz zachowania po popełnieniu czynu, nie dawało perspektyw do podniesienia wymiaru kary przez sąd II instancji.

Odnosząc się do powyższych zastrzeżeń należy wskazać, że w zakwestionowanych przypadkach istotny okazał się sposób przeprowadzenia analizy – jej udokumentowania. We wszystkich wymienionych w zastrzeżeniach sprawach stwierdzono uchybienia dotyczące sposobu wypełnienia formularza analizy wyroku, a wobec braku innych dokumentów, zawierających dane podlegające ocenie, w efekcie zakwestionowano rzetelność tych analiz.

Organ kontrolujący nie kwestionuje prawa sądu ani organu oskarżycielskiego do odmiennej (od rekomendacji) oceny karnej czynu, skutkującej wymierzeniem niższych kar. Ocena ta winna jednak mieć oparcie w dokumentacji sprawy. Tymczasem formularze analizy nie zawierają bądź zawierają nieprawdziwe informacje, istotne z punktu widzenia wymiaru kary jak: wskazanie kwot uszczuplonych i dat ich uregulowania, nieprawdziwe informacje o uprzedniej karalności, brak danych o sytuacji materialnej.

Podkreślenia wymaga, że intencją wystosowanych uwag co do sposobu przeprowadzania analiz wyroków i jej skutków jest jedynie zobowiązanie organu postępowania przygotowawczego do rzetelnego udokumentowania przeciwwskazań do zaskarżenia rozstrzygnięcia sądowego przy jednoczesnym wykazaniu, ponad wszelką wątpliwość słuszności wydanego przez są rozstrzygnięcia (tak co do jego rodzaju jak i kwot).

W związku z tym zastrzeżenia w omawianym zakresie należy w całości oddalić.